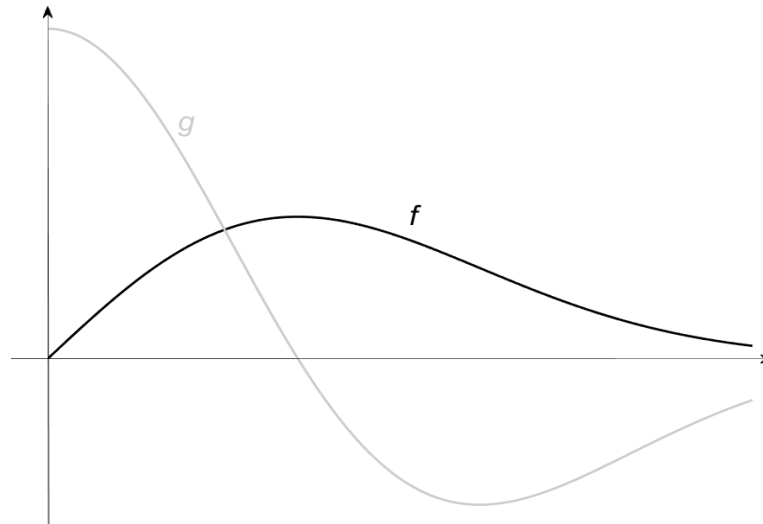

Innlevering   BYFE DAFE Matematikk 1000 HIOA
Obligatorisk innlevering 4
Innleveringsfrist   Fredag 11. mars 2016
Antall oppgaver: 10 + 1

1

Hvilken av de to funksjonene vist i figuren er den deriverte av den andre? Forklar.

2

Deriver funksjonene.

a) $f(x) = x^2 \sin(x) + \cos(\sin(x)) + \cos(2x) \sin(3x)$

b) $f(x) = \sin(7x + 1)/e^x$

c) $f(x) = x^x$

d) $f(x) = \begin{cases} -x^3 & x < 0 \\ x^4 & x \geq 0 \end{cases}$

3

Bestem parametrene a og b slik at funksjonen

$$h(x) = \begin{cases} ax^2 + b & x < 1 \\ -x^3 & x \geq 1 \end{cases}$$

er deriverbar for alle x .

4

Finn tangentlinjene til funksjonen $f(x) = x^3 - x^2$ som er parallelle til linjen $y = 4x + 1$.

5

En kurve er gitt ved

$$x^3 - x^2y - y^4 + 7 = 0$$

Sjekk at punktet $(3, 2)$ ligger på kurven. Finn tangentlinjen til kurven i punktet $(3, 2)$.

6

En kuleformet beholder fylles med en væske. Tilførselen er jevn. Innvendig radius til kulen er nøyaktig 1 meter. Det tar 1 time å fylle kulen halvfull. Hvor mye væske tilføres per sekund? Finn endringsraten for væskehøyden (fra bunnen) når væskehøyden er $3/4$ av høyden til kulen (det vil si $3/2$ ganget med radius til kulen).

7

Finn alle lokale og globale maksimums- og minimumspunkt til funksjonen gitt ved

$$f(x) = \begin{cases} -x - 1 & -2 < x < 1 \\ -1 & x = 1 \\ x^3 - 2x^2 - 1 & 1 < x \leq 2 \end{cases}$$

8

Bestem grensene dersom de eksisterer.

a)

$$\lim_{x \rightarrow 1} \frac{\sqrt{x} - 1}{\sin(\pi x)}$$

b)

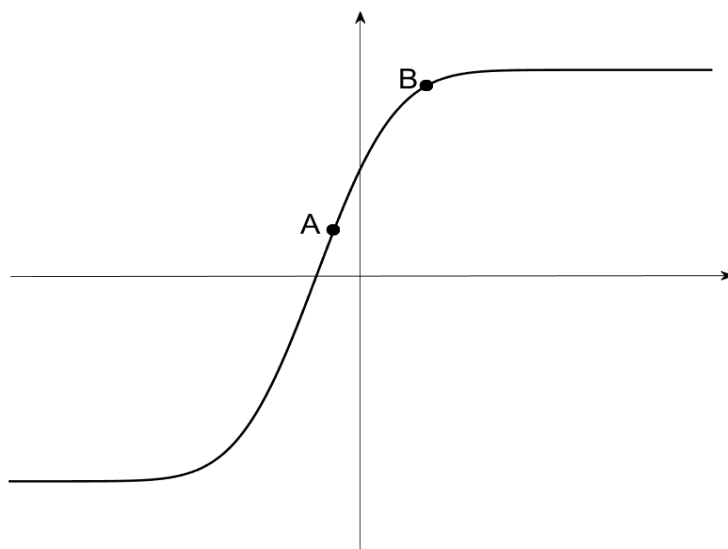
$$\lim_{x \rightarrow \sqrt{2}} \frac{e^x - e^2}{x^2 - 1}$$

c)

$$\lim_{x \rightarrow -1} \frac{2^x - 1/2}{x^2 - 1}$$

d)

$$\lim_{x \rightarrow \infty} \frac{\ln(x)}{\sqrt[100]{x}}$$

9

Vi ønsker å bestemme nullpunktet til funksjonen vist over ved Newtons metode. Hvorfor er det lurere å bruke punkt A som startpunkt enn å bruke punkt B? Hva vil skje dersom punkt B velges som startpunkt?

10

Forklar hvorfor hver av funksjonene har akkurat *ett* nullpunkt i det oppgitte intervallet. (Det er naturlig å henvise til skjæringssetningen og funksjonenes monotoniegenskaper.)

Bruk Newtons metode for å finne skjæringspunktet med x -aksen. Hvis det ikke fungerer bruk halveringsmetoden. Estimer nullpunktene med 4 gjeldende siffrers nøyaktighet.

- a) $x^2 - x - 1$, $[1, 2]$
  - b) $\sqrt{x+1} + \sqrt[3]{x} - 2$, $x \geq 0$
  - c) $x^3 + 2x - 2$, alle x
-

11

Her skal dere benytte Newtons metode til å lage en kalkulator som regner ut kvadratrøtter. Dette er ganske realistisk i forhold til hvordan lommekalkulatorene faktisk regner ut kvadratrøtter. Vi tar utgangspunkt i funksjonen $f(x) = x^2 - a$. Det positive nullpunktet til $f(x)$ er $\sqrt{a}$ for $a > 0$. (Hvorfor er det et entydig nullpunkt for $x \geq 0$?)

- a) Vis at Newtons metode gir følgende rekursive formel for estimatet til nullpunktet (når vi starter med en positiv verdi for x)

$$x_{n+1} = \frac{x_n^2 + a}{2x_n}$$

- b) Start gjerne med $x_0 = a$. Hvor mange iterasjoner ser det ut til at dere behøver for å regne ut kvadratroten med en nøyaktighet på minst 12 siffer? Test gjerne på et enkelt tilfelle, som $a = 4$, slik at det er lett å se hva som skjer. (Dere kan for eksempel lage en løkke i matlab som skriver ut de ulike verdiene til x_n rekursivt.)
- c) Lag en matlab funksjon eller et skript som tar inn et tall og som gir ut kvadratroten til tallet (regnet ut ved den rekursive beskrivelsen ovenfor). Kall gjerne funksjonen `rot`. På hjemmesiden ligger en matlab funksjon som heter `rot` og som forøvrig regner ut en helt annen funksjon. Dere kan ta utgangspunkt i det skriptet og modifisere det hvis dere ønsker. (Dere trenger ikke levere inn skriptet dere lager.)